

*Joke Peremans (a) & Nick Delafontaine (b)*

*(a) Hogeschool Vives, campus Tielt*

*(b) Sint-Andreasinstituut, Brugge*

Contact: *joke\_peremans@hotmail.com*

*ndelafontaine@hotmail.com*

## **Dictee Twictee**

### **1. Traditioneel dictee is onpopulair**

Het dictee heeft niet veel vriendjes op school. Leerlingen houden er niet van om in stille lange stukken tekst neer te schrijven en leerkrachten zien op tegen het vele verbeterwerk. Bovendien is de algemene visie op het schrijfonderwijs sterk geëvolueerd. Terwijl vroeger vooral ‘correct’ schrijven primeerde, wordt nu ook veel aandacht geschonken aan ‘schrijfstrategieën’ en ‘creativiteit’. Toch blijft spelling een belangrijk deel uitmaken van het schrijfonderwijs en blijven spellingslessen maar al te vaak een ware worsteling voor leerkrachten en leerlingen.

### **2. Twictee: dictee op Twitter**

Vanuit Frankrijk komt een nieuw soort dictee overgewaaid, een dictee dat wél populair is: ‘het twictee’. Zoals de naam al doet vermoeden, is ‘twictee’ een samensmelting van het woord ‘dictee’ en ‘Twitter’; het is dan ook een dictee dat gemaakt wordt op Twitter. Via dit medium kunnen zogenoemde spiegelklassen (= parallelklassen in dezelfde school of zelfs uit verschillende scholen) het tegen elkaar opnemen. Beide klassen krijgen dezelfde dicteetekst en moeten die ook van elkaar verbeteren. Na het maken van het dictee zit de taak er voor de leerlingen dus nog niet op. Ze kruipen vervolgens in de rol van de leerkracht en verbeteren de twictees van de spiegelklas.

De valkuilen in het dictee bestaan uit moeilijkheden die telkens terug te brengen zijn op vaste spellingsregels. Geen papegaaierwerk dus! De taak van de leerlingen bestaat erin om die regels in tweets te gieten ('twegels'). In tegenstelling tot het traditionele dictee, waar de focus op fouten ligt, worden de leerlingen bij het twictee echt gestimuleerd om na te denken over taal en spelling. Dat is heel uitdagend voor de leerlingen. Op organisatorisch vlak is het echter best even wennen voor de leerkracht. Daarom hieronder een stappenplan.

### 3. Het twictee in 7 stappen

#### Deel 1: schrijven

1. *Traditioneel dictee 1* – De leerkracht dicteert het dictee en de leerlingen schrijven individueel de zinnen neer. Het dictee moet kort zijn, want op Twitter mogen *tweets* (= berichtjes) slechts 140 tekens tellen.
2. *Overleggen* – De leerkracht verdeelt de klas in groepjes van 3 à 4 leerlingen. De leerlingen vergelijken elkaars dictee, overleggen en stellen een nieuwe, verbeterde versie op.
3. *Twictee twitteren* – Elke groep stuurt haar twictee door naar de spiegelklas via Twitter. De verschillende groepjes kunnen via hashtags (#) duidelijk maken dat het twictee van hun groepje afkomstig is. Bv. Vanille ijs is lekker. #twictee #groep1

#### Deel 2: verbeteren

[De spiegelklas heeft ondertussen net hetzelfde gedaan: ze hebben het twictee in groepjes gemaakt en via Twitter doorgestuurd.]

4. *Twegels opstellen* – De leerlingen verbeteren nu in hun groepjes de twictees van de spiegelklas. Ze onderstrepen de fouten en stellen twegels op (= *tweets* die de regels bij de gemaakte fouten uitleggen). Ze mogen die spellingsregels in hun handboeken, woordenboeken, enz. opzoeken.
5. *Twegels twitteren* – De leraar kijkt de twegels na en *tweet* ze naar de spiegelklas. Bv. @groepA: Vanille-ijs = in 1 woord maar met deeltken, want er is klinkerbotsing. #twegel #groep1.
6. *Eigen twictees verbeteren* – Ondertussen heeft de klas via Twitter ook de twegels van de spiegelklas ontvangen. Op basis van die twegels verbeteren de groepjes hun gezamenlijke twictee. Daarna verbetert elke leerling zijn/haar eigen twictee. De leerlingen houden hun verbeterde twictee bij.

7. *Traditioneel dictee 2* – Een week later leest de leerkracht opnieuw een dictee voor: ofwel hetzelfde dictee, ofwel een soortgelijk dictee waarbij je dezelfde spellingsregels moet kunnen toepassen. De leerlingen schrijven het dictee opnieuw individueel op. Enkel dit tweede dictee wordt uiteindelijk geëvalueerd.

#### 4. Resultaat

In Frankrijk zijn de resultaten van de twictees verbluffend. Leerkrachten die al geregeld twictees hielden, verklaren dat het aantal fouten in het tweede dictee meer dan gehalveerd wordt. Hun leerlingen denken tijdens het tweede dictee namelijk aan het twictee en aan de twegels. Ze ontleden de taal, denken na over de spellingsregels en passen toe wat ze geleerd hebben uit de twegels.

Wie dus dacht dat het bij het twictee om een simpel trucje ging – je doet het dictee een nieuw jasje aan, speelt in op de sociale media *et voilà* – die zat ernaast. Het twictee is niet alleen succesvol dankzij het gebruik van Twitter, maar speelt ook handig in op de verschillende obstakels van het traditionele dictee. Het twictee is op veel gebieden een verbeterde versie van het dictee:

Dictee	Twictee
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Individueel: alleen, in stilte</li> <li>• Puur memoriseren, papegaaienwerk</li> <li>• Passieve rol: na het schrijven zit het werk er op</li> <li>• Demotiverend: focus op fouten</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Groepswerk: interactie, onderhandelen, leren van elkaar</li> <li>• Aandacht voor spellingsregels, nadenken over taal</li> <li>• Actieve rol: leerling wordt leerkracht</li> <li>• Motiverend: focus op vooruitgang, elkaar helpen</li> </ul>